

İSTANBUL'UN 1766 BÜYÜK DEPREMİ

"Miladi 1766, Ermenilerin 1215 yılında ve 11 Mayıs'ta, keza Hicri 1179 Zilhiccenin 13'ünde, perşembe günü, Paskalya'dan 19 gün sonra, sabahleyin saat onu çeyrek geçe, İstanbul'da şiddetli gürlemeler, ani sarsıntılar ve çok korkunç gürültülerle, yaklaşık iki dakika süren bir deprem meydana geldi. Bazı kimseler, zelzelenin aşağı yukarı yarım saat sürdüğünü söylediler veya zannettilerse de, bu boşboğazlık idi ve hakikate uymamaktaydı. Şehir taş yığınlarıyla doldu. Muazzam camileri yıktı, bilhassa Ana Camii (muhtemelen AYASOFYA) ve Fatih tarafından inşa edilen Sultan Muhammed Camii'ni... Keza hanları ve bilhassa Vezir Hanı'nı... Başlıcalarını söyleyeceğim, zira şehrin her tarafını surların ve sair kagir yapıların hepsini yıkıp harabeye çevirdi. Taşların yığını gözyaşları gibi önüne indirdi. Keza (kapalı) Çarşı'yı da yaralayıp hasara maruz bıraktı ve kemerleriyle bazı kısımlarını yıktı.

Deprem ara sıra yeniden kendini hissettiriyordu. 9 Temmuz Cumartesi günü geceleyin tekrar vuku buldu. Daha önce ayın 6'sında gece saat üçte, Balat İskelesi'nin karşısında bulunan Aynalı Kâvak tesmiye olunan semtteki Padişah Sarayı yıkıldı. İş bu ayın 25'inde, saat yaklaşık beşbuçukta, birincisinden aşağı kalmamak üzere, şiddetli ve korkunç bir deprem daha vuku bulup birçok yerleri harabeye çevirdi. Ezcümle, Edirne Kapusu denilen kara tarafındaki surun kapısını yerle yeksan etti. Burada oturan Yahudiler ve Türkler harabelerin altında kaldılar.

İş bu seneyi böyle geçirdikten sonra, ertesini yıl 19 Ocak 1767'de, ikinci vakti, saat yaklaşık onikiyi çeyrek geçe, şiddetli bir zelzele daha oldu ve çok zarara sebebiyet verdi...

Aynı ayın 27'sinde, gece vakti saat üçte yine şiddetli bir sarsıntı hissedildi. 12 Mart gecesi tekrar kuvvetli bir sarsıntı vukubuldu. Saat yedide korkunç gökgürültüleriyle dolu yağdı. Yine aynı ayın 25'inci perşembe günü saat onbuçukta, kuvvetli sarsıntılarla deprem oldu. Biz bu esnada kilisede idik... 30 Ağustos günü saat onbuçukta, 8 Eylül gecesi sabaha doğru ve aynı ayın dokuzunda, tekrar sallandık. Bu esnada fırtına ve şiddetli yağmur yağdı. Aynı saatte, Kartal'da şimşekle dolu geldi. Sellar, 200 kişinin sulara kapılıp boğulmalarına ve evlerin yıkılmasına neden oldu...

Bundan sonrasını ise ancak Tanrı bilir."

**Sarkis Sarraf-Hovannesyanyan'a Göre
İstanbul'un 1766 Büyük Depremi
Kevork PAMUKCIYAN**